

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
СУДСКИ СОВЕТ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Бр.07-1896/1

**09.12. 2010 год.
СКОПЈЕ**

Заради остварување на целта на Судскиот совет на Република Македонија како самостоен и независен орган на судството, кој ја обезбедува и гарантира самостојноста и независноста на судската власт, преку остварување на своите функции согласно со Уставот и законите, Судскиот совет на Република Македонија на 93-та седница одржана на 07.12.2010 година, го усвои

**ЕТИЧКИ КОДЕКС ЗА ЧЛЕНОВИТЕ НА СУДСКИОТ
СОВЕТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Вовед

Во сите демократски општества, па и во нашето општество, Република Македонија, степенот на демократијата се цени меѓудругото и од достигнатиот степен на развиеност на самостојноста и независноста на судската власт, а со тоа и на судството воопшто.

Од осамостојувањето на Република Македонија системската положба и поставеност на судската власт во Уставот на Република Македонија, а посебно и на Судскиот совет на Република Македонија од 2006 година наваму, е поставена на начин да Судскиот совет на Република Македонија е самостоен и независен орган на судството. Советот ја обезбедува и гарантира самостојноста и независноста на судската власт, преку остварување на своите функции согласно со Уставот и законите на Република Македонија, вклучувајќи го и Законот на Судски совет на Република Македонија и Деловникот за работа на Судскиот совет на Република Македонија.

Основата на општеството делумно се заснова врз способноста на граѓаните да ја проценат важноста и интегритетот на судската власт, како

власт која е еднаква со останатите власти. Советот е носител на заштитата на независноста на судството и како таков има широк опсег на надлежности уредени со Законот за Судски совет на Република Македонија. Извршувањето на функцијата член на Судски совет на Република Македонија претставува израз на довербата на јавноста, засновано врз вербата во интегритетот на Судскиот совет на Република Македонија, но и судската власт воопшто. Секој член на Советот мора да е доследен на таа доверба и затоа треба да се раководи со високи стандарди на однесување за да може да се зачува интегритетот и независноста на судската власт воопшто. Потребно е Советот во целост, но и секој член да манифестираат високи морални стандарди, но исто така мора да постои перцепција дека ги поседуваат тие стандарди. Членовите на Советот ќе ги извршуваат своите обврски што се предвидени со закон, но со својата лична и професионална заложба како член на Советот истовремено ќе ја обезбедуваат и гарантираат самостојноста и независноста на судската власт, и ќе оневозможуваат било какво политичко однесување и влијание во Советот, а со тоа и во судството воопшто.

Членот на Советот ќе ги штити Уставот, законите и другите прописи на Република Македонија и никогаш нема да учествува во нивното непочитување. Со давањето на свечената изјава врз основа на Законот на Судски совет на Република Македонија секој член извршувајќи ја својата функција ќе се раководи и од етичките начела уредени во овој Кодекс, кои пред се треба да се толкуваат како дополнување на постоечките правила и начела на однесување кои што го обврзуваат членот на Советот.

Одтука, улогата на етичкиот Кодекс кој се однесува на членовите на Судскиот совет на Република Македонија всушност претставува минимален придонес и минимален начин да секој од членовите на Советот даде еден свој минимум повеќе волја во својот работен ангажман како за време на конкретното извршување на функцијата за време на работниот ден, така и во своето однесување надвор од Советот.

Ова се јасни начела кои треба да се читаат заедно како целина, но и секоја одредба треба да се разгледува во контекст и во согласност со секоја друга одредба. Тие треба да се применуваат во согласност со уставните одредби, законите и другите подзаконски акти кои се на сила, како и да се применуваат во контекст на сите релевантни околности.

Во изготвувањето на етичкиот Кодекс од страна на Судскиот совет на Република Македонија, не може а да не се истакне несебичниот придонес на Проектот за судски реформи – УСАИД на Американската амбасада во Република Македонија, и особено придонесот на пензионираниот судија Џон Трафиканти од државата Њујорк, кој со својот углед и богато искуство во раководењето и управувањето со судството во

САД, му помогнаа на Судскиот совет на Република Македонија да се видат, анализираат и проучат искуствата на оние земји во светот кои имаат долгогодишна традиција на полето на етичкото однесување на членовите на судските совети или на нив сродни институции. Поради тоа ја истакнуваме нашата искрена благодарност и поттчит, а воедно и нашата спремност за понатамошна соработка во насока на реализација на идни проекти.

Член 1

Цел на етичкиот Кодекс

Целта на етичкиот Кодекс не е и не може да биде, да било кој член на Судскиот совет го натера да мора да се однесува и да работи по овие етички начела, но се укажува дека носителот на вака висока функција сепак во себе носи и треба да има многу поголема самосвест и контрола во извршувањето на функцијата – член на Судски совет. Етичкиот Кодекс и неговите начела треба да се разберат како израз на својата висока свест за значењето и улогата на оваа институција во обезбедувањето на независноста и самостојноста на судството на Република Македонија. Овој Кодекс е лична и професионална заложба на членовите на Советот да се однесуваат според принципите наведени во Кодексот.

Начелата кои ги содржи овој Кодекс имаат за цел да постават основни стандарди кои ќе го раководат однесувањето на членовите на Советот и ќе им помогнат при поставувањето и одржувањето на високо ниво на професионално однесување.

Начела на етичкото однесување на членовите на Судскиот совет на Република Македонија се:

- Начело на непристрасност, трудољубивост и објективност;
- Начело на независност;
- Начело на чесност и личен интегритет;
- Начело на професионалност;
- Начело на доверливост;
- Начело на јавност и
- Начело на одговорност.

Овој Кодекс се однесува на сите сегашни и идни членови на Судскиот совет на Република Македонија, имајќи ја предвид еднаквоста во правата и обврските на членовите на Советот, согласно со Законот на Судски совет на Република Македонија.

Член 2

Начело на непристрасност, трудољубивост и објективност

Членот на Советот ќе ги врши своите обврски и одговорности согласно утврдените надлежности без фаворизирање, пристрасност или предрасуда.

Членот на Советот ќе ги врши функциите согласно утврдените надлежности без наклонетост против или во прилог на било која страна или лице, туку напротив еднакво ќе ги третира.

При водење на постапка за утврдување на одговорност, членот на Советот не смее свесно да дава коментари за кои оправдано може да очекува дека ќе влијаат врз исходот на постапката или ја загрозуваат праведноста на постапката.

Член на Советот нема да превзема обврски или дава ветувања кои се однесуваат на активности кои не се во согласност со непристрасното однесување во вршењето на функцијата во Советот (услуга за услуга).

Обврските на член на Советот ги опфаќаат сите обврски пропишани со закон и со Уставот на Република Македонија.

Членот на Советот при учеството во работата и во одлучувањето на Советот, или пак при учеството во работните тела на Советот во кој е избран, или пак при остварувањето на увид во работата на судот, судијата или претседателот на судот, како и при преземањето на сите други дејствија и водење на постапки согласно законот, ќе ги оценува списите, доказите објективно и ослободено од секакви влијанија кои би можеле да ја загорзат или доведат во прашање неговата објективност.

Член на Советот ќе го почитува правото на учесниците во постапката пред Советот, да бидат сослушани во согласност со законот.

Член 3

Начело на независност

Членот на Советот при остварувањето на своите функции согласно Уставот и законите ја обезбедува и гарантира независноста и самостојноста на судството. Поради тоа, членот на Советот треба постојано да ја поддржува судската независност, но и да дава пример на зачувување на судската независност.

Членот на Советот ја врши функцијата независно, врз основа на сопственото убедување и процена на фактите а во согласност со совесно

разбирање на законот, без никакви надворешни влијанија и притисоци, закани или мешање во работата, директно или индиректно, од која било страна или од која било причина.

Членот на Советот ќе одбие секаков обид на влијание или политички притисоци врз неговата одлука од страна на останатите власти.

При вршењето на својата функција, членот на Советот ќе има свој, сопствен суд кој ќе биде независен од останатите членови на Советот, во поглед на одлуките кои што треба да ги донесе независно.

Членот на Советот ќе се грижи во своето работење да поддржува и поттикнува заштитни механизми (како што е овој Кодекс за етика) за исполнување на утврдените законски надлежности во функција на одржување и зајакнување на институционалната и оперативната независност на Судскиот совет на Република Македонија, но и судството во целина.

Членот на Советот ќе манифестира и промовира највисоки стандарди на однесување со цел да се зајакне довербата од страна на јавноста која претставува основа на судската независност.

Член 4

Начело на чесност и личен интегритет

Во очите на разумен, праведен и информиран човек, однесувањето на член на Советот треба да е беспрекорно.

Членот на Советот ќе се воздржи од превземање на било какви дејствија или активности кои би можеле да значат влијание врз било кој судија или претседател на суд во одделен предмет со што би се довела во прашање нивната самостојност и независност во одлучувањето, со кое однесување членот на Советот би ја нарушил не само својата чесност, углед, личниот интегритет и достоинство, туку и на Советот како институција воопшто.

Однесувањето и држењето на членот на Советот, како во професионалниот така и во приватниот живот, ќе ја потврдува вербата на граѓаните во чесноста на Судскиот совет на Република Македонија.

Покрај личното придржување кон начелата на овој Кодекс, членот на Советот ќе ги поттикнува и останатите членови да се придржуваат кон него.

При извршувањето на својата функција членот на Советот ќе избегнува непристојност и се што може да изгледа или оддава впечаток на непристојно однесување како член на Советот.

Членот на Советот ќе прифати лични ограничувања кои што се можеби тешки за обичниот граѓанин, и ќе го стори тоа слободно и доброволно.

Членот на Советот ќе ги почитува и ќе работи во согласност со законите и во секој момент ќе се однесува на начин на кој се поткрепува довербата на јавноста во интегритетот и непристрасноста на Советот и судството воопшто.

Семејни, социјални, политички или други врски нема да влијаат врз однесувањето или одлуките (расудувањето) на членовите.

Членот на Советот нема да дозволи високата позиција како член на Судскиот Совет на Република Македонија да ја користи за подобрување на личните интереси, интересите на членовите на Советот или други лица; ниту пак ќе создаде импресии или ќе дозволи други да се под импресија дека членот се наоѓа на таква позиција да влијае врз другите членови во текот на извршување на функцијата како член на Судскиот совет на Република Македонија.

Членот на Советот нема да членува во ни една организација која врши дискриминација по основ на полот, расата, бојата на кожата, националното и социјалното потекло, политичкото и верското уверување, имотната и општествената положба, половата насоченост или друго лично својство или околност.

Член 5

Начело на професионалност

Членот на Советот ќе го почитува законот и ќе се однесува професионално во извршувањето на функцијата. Било каква наклонетост, политички или лични интереси, јавни гласини или страв од критика не смеат да му попречуваат на членот при неговата работа или одлучување.

Членот на Советот не треба да се впушта во било која активност со која ќе го наруши достоинството на неговата позиција како член на Советот или ќе го попречи при соодветното спроведување на обврските на Советот.

Членот на Советот нема да се занимава со деловна или професионална активност, ниту пак ќе се занимава со финансиски и

деловни активности, кои можат да се оценат како искористување на позицијата на член во Советот.

Членот на Советот во вршењето на својата функција не смее да прима подароци или да користи други погодности и олеснувања во вршењето на функцијата.

Членовите на Советот во целост ќе ги почитуваат и ќе се придржуваат кон финансиските, даночните и други прописи од кои произлегуваат обврски за поднесување финансиски извештаи, изјави и слично, како и плаќање на даноци и јавни давачки во согласност со правните прописи на Република Македонија.

Членот не може да членува во политичка партија и не треба да остварува или да учествува во партиска или политичка активност, партиско или политичко организирање и дејствување во Советот, кампања или прибирање на фондови за политички цели.

Секој член ќе биде одговорен да продолжи со јакнење и одржување на сопственото знаење, вештини и лични квалитети неопходни за правилно извршување на функцијата, за што Судскиот совет на Република Македонија ќе обезбеди услови за професионален развој.

Член на Советот ќе биде трпелив, угледен и љубезен кон сите лица кои имаат работа пред или со Советот, вклучувајќи ги и вработените во Советот;

Член 6 **Начело на доверливост**

Членот на Советот нема да открие на ниеден друг извор, надвор од кругот на членови на Советот ниедна информација, која не е јавна информација.

Доверлива информација вклучува:

- Било каква одлука од страна на член на Советот или на самиот Совет, писмена или усна (вклучувајќи и белешки, документи, дискусии итн.);
- Информација здобиена/стекната за време на нејавни седници на Советот;
- Јавно изнесување/објавување на начинот на ставовите и мислењата на членовите на Советот за време на нејавна седница на Советот;
- Јавно изнесување/објавување на начинот на кој што гласале членовите на Советот за време на нејавна седница на Советот;

- Резултати од постапки за утврдување на одговорност;
- Информации во врска со следење и оцена на работата на судиите;
- Секоја останата постапка кој согласно законот за Судски совет на Република Македонија и Деловникот за работа на Судскиот совет на Република Македонија може да се смета за доверлива;
- Како и друг вид на класифицирани информации согласно правните прописи на Република Македонија (на пр. Закон за класифицирани информации итн.).

Членот на Советот нема да објави или користи за лична корист било која информација која не е јавна и која ја добил како член на Судскиот совет на Република Македонија.

Членот на Советот нема да даде јавен коментар за начинот на остварување на функциите, начинот на работа или одлучувањето на Судскиот Совет, која според закон или принципите е приватна или доверлива по својата природа (како што се постапките за утврдување на одговорност).

Член 7

Начело на јавност

Вршењето на должноста член на Судскиот совет на Република Македонија е јавна и седниците на Советот се јавни, освен во случаите кога јавноста може да биде исклучена, согласно со закон и со одлука на Советот.

Претседателот на Судскиот совет на Република Македонија го претставува Советот, комуницира со јавноста во рамките на своите овластувања утврдени со закон ја информира јавноста за работата на Советот доколку не определи друг член на Советот за тоа.

Ниеден член на Советот не смее да се повика на примена на закон или друг пропис со кој ќе се ограничи или исклучи јавноста со цел да се прикрие искористувањето на функцијата за остварување на корист, погодност или предност за себе или за друг.

Член на Советот нема да започне, дозволи или земе во предвид комуникација во која не се присутни сите странки во постапките пред Советот, каде се вклучени дисциплински постапки за судии или било кои други постапки со спротивставени страни, со исклучок на стриктно административни прашања или закажување кои не влијаат врз материјалните права на лицето кое има работа пред Советот. Било која информација која ја примил некој член, која е важна за разрешувањето на прашањето пред Советот, во целост ќе се сподели со сите членови кои

може да учествуваат во постапката. Ова не треба да се разбере како забрана на членовите да ги дискутираат овие прашања помеѓу себе како член со член.

Член 8
Начело на одговорност

Непочитување и непридржување кон одредбите од овој Кодекс повлекува морална одговорност на член на Советот.

Член 9
Преодни и завршни одредби

Етичкиот кодекс влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

СУДСКИ СОВЕТ
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ПРЕТСЕДАТЕЛ,
Васил Грчев с.р.

